

Oproep SBIR¹ in developing markets

“Circulaire innovaties snelgroeïende steden Ghana, Ivoorkust, Jordanië, Libanon, Marokko, Nigeria en Senegal”

Openingsdatum: **3 juli 2019**

Sluitingsdatum: **16 september 2019 om 16.00 uur**

Budget: EUR 3,9 miljoen

De helft van de wereldbevolking, zo'n 3.5 miljard mensen, woont in de stad. En de verwachting is dat dat aantal alleen maar toeneemt: in 2030 woont mogelijk bijna 60 procent van alle mensen wereldwijd in stedelijk gebied. Vrijwel al deze verstedelijking, 95 procent, vindt plaats in ontwikkelingslanden. Duurzame groei is de grootste uitdaging van de steden van de toekomst. De snelle verstedelijking zorgt naast uitputting van de grondstoffen ook voor druk op de leefomgeving (luchtkwaliteit, afval, hygiëne) en bijbehorende uitdagingen zoals gezondheid, voedselveiligheid, voedselzekerheid en schoon drinkwater.

Tegelijkertijd biedt de hoge bevolkingsdichtheid in de stad ook kansen in duurzaamheid, werkgelegenheid en ontwikkeling. Zo is het gemakkelijker om bronnen efficiënter in te zetten; technologische innovaties breed door te voeren; en minder grondstoffen en energie te gebruiken. De stad van de toekomst moet met behulp van innovatie en vooruitgang kansen bieden aan iedereen, inclusief toegang tot basisvoorzieningen als schoon drinkwater, huisvesting, energie, transport en meer.

1. Doel van deze SBIR

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken daagt ondernemers, bedrijven en organisaties uit om nieuwe producten en diensten te ontwikkelen met als doel een duurzame bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen op het gebied van wegwerpartikelen, bouw en zwerfafval, waar snelgroeïende steden in Ghana, Ivoorkust, Jordanië, Libanon, Marokko, Nigeria en Senegal mee geconfronteerd worden. Centraal daarin staat het efficiënt omgaan met lokale grondstoffen en het maximaal benutten van secundaire lokale grondstoffen² ("afval"), waarbij rekening wordt gehouden met de uitdagingen op het gebied van de stedelijke leefomgeving.

We zoeken ondernemers, bedrijven en organisaties die lokaal impact willen maken en ook na afloop van een SBIR traject nog de 'drive' hebben om het product of de dienst uit te ontwikkelen, op de markt te brengen en zo bij te dragen aan de versterking van de lokale economie. We moedigen speciaal vrouwelijke ondernemers en projectleiders aan voorstellen in te sturen. Ook bedrijven die nog niet internationaal of in de genoemde landen actief zijn, nodigen we van harte uit.

¹ De afkorting SBIR komt van het Amerikaanse Small Business Innovation Research program. Het Amerikaanse SBIR programma is alleen toegankelijk voor kleine bedrijven. Het Nederlandse SBIR programma is toegesneden op kleinere ondernemingen, maar staat open voor iedereen, ook voor grote ondernemingen. SBIR behoort tot de zogeheten 'precommerciële' inkoop, de aanbestedingswet is hierop niet van toepassing. Wel geldt ook voor SBIR dat de procedure open, eerlijk en transparant is.

² Secundaire grondstoffen zijn herwonnen, herbruikbare grondstoffen; stoffen gewonnen uit eerder toegepaste grondstoffen. Ze zijn ingezameld, gescheiden, gesorteerd, geprepareerd of bewerkt en tenslotte verwerkt.

SBIR is een gefaseerde innovatie-competitie om ondernemers uit te dagen om nieuwe producten of diensten te ontwikkelen gericht op de aanpak van een maatschappelijk vraagstuk. Wij zijn op zoek naar concreet bruikbare oplossingen, die onder andere kunnen worden toegepast door (semi-) publieke organisaties. De overheid is daarbij een potentiële (maar geen exclusieve) inkoper.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken zoekt innovatieve oplossingen en nodigt ondernemers, bedrijven en organisaties uit voorstellen voor een haalbaarheidsonderzoek in te dienen voor de volgende drie sub-thema's:

1.1. Sub-thema 1 Alternatieven voor wegwerpartikelen

Door de groei van steden groeit de enorme berg van (eenmalig) gebruikte artikelen. Veel van deze artikelen worden geïmporteerd. Dit zorgt voor grote afvalstromen en vervuiling van de stedelijke leefomgeving. We dagen partijen uit te komen met slim ontworpen innovatieve alternatieven voor deze geïmporteerde goederen, om afval te verminderen, dan wel met lokale (secundaire) grondstoffen geproduceerd kunnen worden en van een kwaliteit zijn die maximaal hergebruik mogelijk maakt, of eenvoudig en snel biologisch afbreekbaar zijn.

We denken daarnaast ook aan innovaties die zich richten op het voorkomen van afval door het design van artikelen, en innovaties die zich richten op product-dienst combinaties die het (economisch) aantrekkelijk maken duurzame artikelen te gebruiken.

Ter illustratie enkele voorbeelden:

- De herbruikbare menstruatie-cup en biologisch afbreekbaar maandverband van lokale grondstoffen
- Biologisch afbreekbare catering materiaal
- Deel-economie initiatieven

1.2. Sub-thema 2 Gebruik lokale (secundaire) grondstoffen voor toepassing in de bouw

De verstedelijking neemt in rap tempo toe. De vraag naar betaalbare duurzame publieke gebouwen (bijv. sporthallen), oplossingen voor het gebruik van de openbare ruimte, stedelijke infrastructuur en woningbouw neemt sterk toe. Dit drukt op voorraad schaarse primaire grondstoffen en biedt mogelijkheden voor innovatieve alternatieven die zo veel mogelijk gebruik maken van beschikbare lokale secundaire grondstoffen op hun hoogste waarde en lokale, hernieuwbare, niet-toxische grondstoffen. En die lokaal ondernemerschap stimuleren, met name dat van de mensen in de armere wijken van de stad. We dagen partijen uit om te komen met slim ontworpen innovatieve alternatieven voor bestaande bouwmaterialen.

Ter illustratie enkele voorbeelden:

- Bouwstenen, palen en wegwijzers gemaakt van lokaal ingezameld plastic en/of biologisch afval
- Alternatieven voor asfalt
- Digitale marktplaats voor secundaire grondstoffen
- Ontwerpen voor goedkope woningen gemaakt van lokaal beschikbare duurzame of secundaire grondstoffen.

1.3. Sub-thema 3 Innovaties rondom zwerfafval problematiek

De hoeveelheid zwerfafval in steden neemt sterk toe. Om de publieke taak te ondersteunen richt dit thema zich op innovaties die voorkomen dat afval gaat zwerven en / of het inzamelen ervan en er waarde aan toekennen. Het gaat daarbij om de afvalstromen die nu nog geen weg vinden naar mogelijke vermarkting en waar dus nog geen sterke (informele) inzamelstructuur (de mensen die nu afval verzamelen) bestaat.

Ter illustratie enkele voorbeelden:

- Slimme prullenbakken en apps voor voorkoming afval
- Duurzame producten gemaakt van zwerfafval
- Zwerfafval collectoren in rivieren om de leefomgeving te verbeteren

1.4. Innovatie

Het te ontwikkelen product, techniek of dienst is innovatief als:

- het product of de dienst nieuw is voor het doelland;
- er sprake is van nieuwe technologie; of
- er sprake is van een nieuwe organisatorische werkwijze.

In een ander land bestaande producten en diensten op een innovatieve wijze geschikt maken voor het doelland vallen hier ook onder. Uiteraard is hiervoor nog R&D nodig en is er een gerede kans dat het niet uitvoerbaar of economisch haalbaar is.

Context-specifieke innovaties

Bij het ontwikkelen van innovaties voor opkomende economieën houdt u rekening met lokale omstandigheden, zoals beperkingen in hulpbronnen (materialen, financiering, instituties), mogelijke onwenselijke impact op het milieu, culturele en sociale eisen en bestaande (informele) bedrijvigheid. In samenwerking en co-creatie met lokale partners integreert u de lokale kennis en kunde. Deze innovaties zijn zeker niet low-tech en zijn vaak beter dan het (duurdere) alternatief. Innovaties moeten ten goede komen aan het armste deel van de bevolking en/of de nieuwe middenklassen door bijvoorbeeld verbetering van de leefomgeving, creatie van toekomstige banen en uitzicht op betaalbare diensten en producten. En dit alles voldoet aan de nationale wetgeving.

1.5. Gender en iMVO

Gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes is een dwarsdoorsnijdend doel. Indieners dienen zo mogelijk al in SBIR fase 1 in hun projectplan aandacht te besteden aan hoe vrouwen in het project betrokken zijn of worden. In SBIR fase 2 dient u aan te geven hoe u de ontwikkelde innovatie verder bij deze doelgroep onder de aandacht gaat brengen.

Daarnaast zullen indieners ook rekenschap moeten geven van de risico's die het internationaal zakendoen met zich meebrengt. Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (iMVO) is risicomanagement. De risicobenadering kijkt naar de sociale en milieurisico's die verbonden zijn aan het ontwikkelen van de innovatie in het buitenland. Deze beoordeling is bedoeld om onaanvaardbare risico's uit te sluiten en andere risico's te voorkomen, mitigeren of compenseren. Voor het in kaart brengen van de risico's is de iMVO-risicochecker³ een goed startpunt, aangevuld met andere bronnen, rapporten en onderzoek ter plaatse.

³ <https://www.ser.nl/nl/thema/imvo/imvo-risicomanagement>

Deze aspecten worden in de beoordeling meegenomen bij criterium 1 *Impact*.

1.6. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het thema innovatie

De beleidsnota 'Investeren in Perspectief'⁴ van Minister Sigrid Kaag voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking geeft aan hoe het kabinet internationale uitdagingen en kansen oppakt: 'De SDG's (Sustainable Development Goals) zijn een agenda voor innovatie en bieden het bedrijfsleven kansen om met innovatieve oplossingen voor de SDG's nieuwe markten aan te boren. De SDG's bieden voor het eerst een universele agenda voor internationale samenwerking'. Daarnaast is er extra aandacht voor het inzetten van het innovatieve vermogen van (vooral MKB) bedrijven die uitgedaagd worden hun kennis en kunde toe te passen in nieuwe producten en diensten, die zijn toegesneden op lokale ontwikkelingsuitdagingen.

De SDG's vormen een agenda voor innovatie: er zijn innovaties in technologie, werkwijzen en financiering nodig om nieuwe, integrale oplossingen te vinden voor bijvoorbeeld een verantwoord grondstoffenverbruik. Met deze oproep wil het Ministerie van Buitenlandse Zaken bijdragen aan de volgende SDG's:

2. Procedure

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is een onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en voert de SBIR competitie uit in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. SBIR is een open competitie voor iedere marktpartij die innovatieve (technologische) oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken kan ontwikkelen. De SBIR-systematiek kent twee fasen:

- Fase 1: haalbaarheidsonderzoek.
- Fase 2: prototype-ontwikkeling en eerste praktijktesten.

Een onafhankelijke commissie zal RVO.nl adviseren welke voorstellen voor producten en diensten het beste aan de criteria voldoen (zie paragraaf 4). De beste voorstellen krijgen een opdracht voor fase 1. Partijen die met goed resultaat het fase 1 haalbaarheidsonderzoek hebben afgerond, kunnen op verzoek, een aanbod doen voor SBIR fase 2 (het onderzoeks- en ontwikkelingstraject). Ook bij deze tweede fase zal een onafhankelijke commissie adviseren. Vervolgens krijgen de ondernemers met de beste offertes voor fase 2 een opdracht om hun product verder te onderzoeken en te ontwikkelen tot een werkend en getest prototype. De commissie wordt in haar taak bijgestaan door de ambassades in de doellanden en RVO.nl.

NB. SBIR vergoedt alleen kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Marktintrductie is geen onderdeel van SBIR.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2018/05/18/pdf-beleidsnota-investeren-in-perspectie>

2.1. Eisen aan partijen SBIR in developing markets

In de SBIR handleiding staan de eisen aan partijen vermeld. Partijen die inschrijven voor deze SBIR verklaren bovendien hun activiteiten uit te voeren in lijn met

- De richtlijnen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (<https://www.oesorichtlijnen.nl/oeso-richtlijnen/o/oeso-richtlijnen>)
- De duurzaamheids- en sociale prestatie standaarden van de International Finance Corporation, onderdeel van de Wereldbank groep (https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/Topics_Ext_Content/IFC_External_Corporate_Site/Sustainability-At-IFC/Policies-Standards/Performance-Standards)

3. Budget

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken stelt voor fase 1 van deze SBIR per sub-thema een budget van € 500.000 (inclusief btw) beschikbaar. Het maximum budget per project voor een haalbaarheidsonderzoek in fase 1 bedraagt € 50.000 (incl. btw).

Voor SBIR fase 2 is per sub-thema € 800.000 (incl. btw) beschikbaar plus eventueel restbudget van fase 1, het maximumbedrag per project is € 200.000 (incl. btw). Alleen de projecten die met goed resultaat het haalbaarheidsonderzoek (fase 1) hebben afgerond, kunnen een uitnodiging krijgen om voor fase 2 een aanbod te doen.

Het budget is als volgt over de drie sub-thema's verdeeld.

	Fase 1	Fase 2
Sub 1 Alternatieven wegwerpartikelen	500.000 euro	800.000 euro
Sub 2 Lokale (secundaire) grondstoffen bouw	500.000 euro	800.000 euro
Sub 3 Zwerfafval	500.000 euro	800.000 euro
Totaal	1.500.000 euro	2.400.000 euro

Het aantal te honoreren projecten voor de verschillende fasen is afhankelijk van de prijs en de kwaliteit van de best beoordeelde offertes per fase.

Als een van de sub-thema's onvoldoende goede voorstellen ontvangt, kan een deel van dit budget ingezet worden voor projecten binnen een ander sub-thema. Overblijvend budget uit fase 1 kan in fase 2 worden ingezet.

3.1. BTW

Aangezien de activiteiten ontwikkelingslanden betreffen (DAC-ODA lijst) en de resultaten ten goede komen aan deze ontwikkelingslanden, is voor de SBIR opdracht het 0% btw tarief van toepassing voor organisaties die als ondernemer worden aangemerkt voor de btw-heffing en in Nederland gevestigd zijn,⁵

⁵ Voor de volledige tekst over het 0% btw tarief, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-32147.html>. NB. Bij opdrachtverlening dient u zelf een aanvraag in te dienen bij de belastingdienst voor het toepassen van het 0% btw tarief voor deze opdracht.

4. Beoordeling

De beoordeling vindt plaats conform de in de SBIR handleiding (versie januari 2019) beschreven procedure en aan de hand van de hieronder beschreven beoordelingscriteria.

Alleen projectvoorstellen die voldoen aan de randvoorwaarden worden verder beoordeeld.

Bij de beoordeling (totaal maximaal 100 punten te behalen) is per criterium maximaal het volgende aantal punten toe te kennen:

1. Impact: 40
2. Technologische haalbaarheid: 30
3. Economisch perspectief: 30

Het streven is – bij voldoende kwaliteit – om ten minste één project per land te honoreren. Dat kan betekenen dat een voorstel dat lager gerangschikt is, vanwege de landkeuze, toch een opdracht krijgt.

Nb. Alleen projecten die 60% of meer van het maximaal aantal punten op alle drie criteria scoren, worden in de rangschikking opgenomen om voor een opdracht in aanmerking te komen.

De SBIR handleiding hanteert onderstaande criteria die zijn aangevuld met een aantal specifieke criteria voor deze oproep:

4.1. Impact

Voor het criterium Impact zijn de volgende punten van belang:

- a. Mate waarin de innovatie bijdraagt aan het oplossen van het maatschappelijk probleem.
- b. Kwaliteit van de onderbouwing van de impact.
- c. Mate van innovatie: Hoe groot is de 'doorbraak' en hoeveel nieuwe functionaliteit ontstaat voor klanten?
- d. Bruikbaarheid voor gebruikers.
- e. Hoeveel waarde levert het voorstel voor het gevraagde budget ('value for money')?

Specifiek voor deze oproep wordt ook beoordeeld op:

- f. De mate waarin de indiener op de hoogte is van ontwikkelingen en omstandigheden in (de stad in) het land of de landen waarvoor de innovatie beoogd is en deze kennis heeft gebruikt in het voorstel.

4.2. Technologische haalbaarheid

Voor het criterium Technische haalbaarheid zijn de volgende punten van belang:

- a. Mate waarin het voorstel een technologisch interessante benadering voorstelt.
 - i. Is de benadering veelbelovend?
 - ii. Is de benadering haalbaar?
 - iii. Is de benadering inventief?
- b. Is (Zijn) dit de juiste partij (partijen) om dit te ontwikkelen?
- c. Kwaliteit van de technische onderbouwing:
 - i. Is duidelijk wat het 'technologische startpunt' is?
 - ii. Is duidelijk welk onderzoek men van plan is te doen?
 - iii. Zijn de voorgestelde middelen in overeenstemming met de voorgestelde aanpak?
 - iv. Is duidelijk hoe het voorgestelde onderzoek bijdraagt aan de doelstelling van het project?
 - v. Is het voorstel goed leesbaar door iemand die goed bekend is met de materie maar geen technisch expert is.

Specifiek voor deze oproep wordt ook beoordeeld op:

- vi. Passen de voorgestelde onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten binnen de duur van dit SBIR traject (zie tijdsschema in paragraaf 8)?

4.3. Economisch perspectief

Voor het criterium Economisch perspectief zijn de volgende punten van belang:

- a. Geeft het voorstel vertrouwen dat de ondernemer een product en/of dienst ontwikkelt waar klanten voor willen betalen?
- b. In hoeverre is de ondernemer (of het consortium) de juiste partij om de innovatie op de markt te brengen?
- c. Kwaliteit van de onderbouwing:
 - i. De mate waarin duidelijk is hoe de onderneming geld gaat verdienen
 - ii. De mate waarin onderbouwd is dat de juiste partijen betrokken zijn

5. Informatiebijeenkomst

Op **23 juli en 2 september** zijn er bij RVO.nl in Utrecht twee informatiebijeenkomsten. Geeft u zich graag zo spoedig mogelijk op, via het formulier op de website, met vermelding van uw gegevens, welke personen welke bijeenkomst zullen bijwonen.

Het globale programma van de informatiebijeenkomst:

- 13.45 tot 14.00 uur: Inloop
- 14.00 tot 15:30 uur: Presentaties en gelegenheid tot het stellen van vragen
 - Beleid Ministerie van Buitenlandse Zaken
 - Toelichting op de Oproep en de SBIR procedure (RVO.nl)
 - Zaken doen met octrooien (Octrooicentrum)
 - Context specifieke aandachtspunten
- 15:30 tot 16:30 uur: Napraten en netwerken met een drankje

6. Informatie en contact

6.1. Vragen

Vragen met betrekking tot deze SBIR-competitie (tot maximaal 10 dagen voor sluitingsdatum) graag sturen naar: sbir@rvo.nl

6.2. Voorstel indienen

Alle informatie over deze SBIR-competitie en relevante SBIR-documenten staan op de volgende websites:

- <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/sbir> – de oproep, presentaties na de voorlichtingsbijeenkomst, de nota van inlichtingen en eventuele aanvullende (achtergrond-)info
- <https://mijn.rvo.nl/sbir-innovatie-in-opdracht> – de SBIR handleiding en formats voor het indienen van de offerte

7. Indienen offertes (projectvoorstellen)

Bij voorkeur stuurt u uw offerte via een e-mail naar sbir@rvo.nl. De offerte moet **uiterlijk op 16 september om 16.00 uur** (Nederlandse tijd) in het bezit zijn van RVO.nl.

Indien u uw offerte op USB-stick aan wilt leveren, dan moet de USB-stick eveneens uiterlijk op dit tijdstip zijn afgeleverd bij RVO.nl, t.a.v. SBIR, team Valorisatie en Sectoren, Prinses Beatrixlaan 2, 2595 AL Den Haag.

Let op: te laat ingediende offertes worden niet meegenomen in de beoordeling. De grootte van de bijlages bij de e-mail is gelimiteerd tot 10MB. Stuur bij meer MB's meerdere e-mails of maak gebruik van een dienst als We-transfer.

Een volledige SBIR-offerte bestaat uit (elektronisch exemplaar):

- Het ingevulde en ondertekende SBIR-formulier. *NB Vermeld op het formulier voor welk sub-thema u indient*
- Het projectplan incl. begroting. *Besteed in het projectplan aandacht aan gender en iMVO aspecten*
- De managementsamenvatting.

Lever de bestanden als aparte PDF-, Word- of Excelbestanden aan.

De benodigde formats voor uw offerte zijn te vinden op <https://mijn.rvo.nl/sbir-innovatie-in-opdracht>

Wij adviseren indieners om een aantal werkdagen voor de deadline de offerte in te dienen. Bij offertes die tot 2 werkdagen voor het sluitingstijdstip zijn ontvangen, kan RVO.nl (maar is daartoe niet verplicht) de indiener attenderen op omissies. De indiener kan vervolgens voor de deadline een volledige offerte indienen.

8. Planning

Openstelling tender	3 juli 2019
Informatiebijeenkomsten	23 juli 2019 & 2 september 2019
Sluiting indienen fase 1 offertes	16 september 2019, 16.00 uur
Commissievergadering	medio oktober 2019
Bekendmaking uitslag	eind oktober 2019
Opdrachtverstrekking fase 1	medio november 2019
Einddatum haalbaarheidsrapport	7 mei 2020
Offerteverzoek fase 2	medio mei 2020
Sluiting indienen fase 2 offertes	medio juni 2020
Commissievergadering; toelichten offerte	begin juli 2020
Bekendmaking uitslag fase 2	medio juli 2020
Opdrachtverstrekking fase 2	eind juli 2020
Deadline eindrapport fase 2	september 2022

RVO.nl behoudt zich het recht voor om bijgevoegd tijdspad indien nodig aan te passen. Dit zal tijdig aan (potentiële) opdrachtnemers worden gecommuniceerd.